

Vydanie poštovej známky „950. výročie založenia opátstva v Hronskom Beňadiku“

Bratislava, 21. marca 2025

Slovenská pošta vydá 21. 3. 2025 poštovú známku „950. výročie založenia opátstva v Hronskom Beňadiku“, s nominálnou hodnotou 3,00 €. Poštová známka rozmerov 44,1 × 30,5 mm vrátane perforácie vychádza vo forme upraveného tlačového listu so 6 známkami a s medzihárčím.

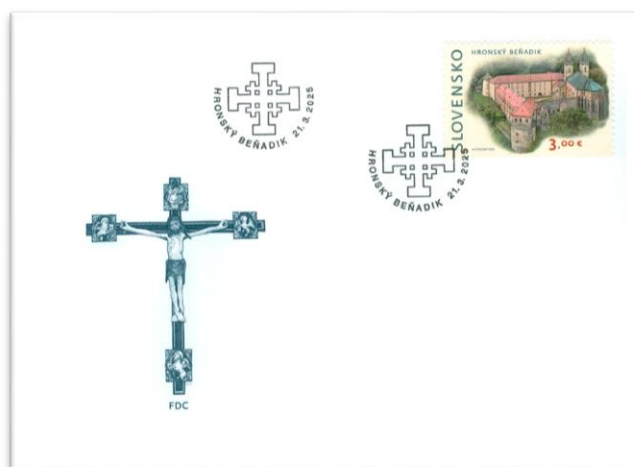

Motívom poštovej známky je pohľad na kláštorňý komplex v Hronskom Beňadiku z vtáčej perspektívy. Motívom medzihárčia je erb opátstva v Hronskom Beňadiku. Súčasne s poštovou známkou bude vydaná obálka prvého dňa s pečiatkou FDC, s dátumom 21. 3. 2025 a domicilom obce Hronský Beňadik. Motívom prítlače je monumentálny kríž z interiéru baziliky minor sv. Benedikta. Motív FDC pečiatky je kríž. Autorom výtvarného návrhu poštovej známky, medzihárčia, prítlače na FDC, FDC

pečiatky, ako aj rytiny prítlače na FDC je Doc. Martin Činovský, akademický maliar. Známkou vytlačila technikou ofsetu a FDC technikou oceľotlače spoločnosť Tiskárna Hradištko, s.r.o.

História kláštora

Kláštor založil v roku 1075, alebo možno už krátko pred ním, uhorský kráľ Gejza I. Jadrom kláštora bol opátsky kostol a mníšske budovy okolo rajskeho dvora na jeho južnej strane. Pôvodný románsky kostol z obdobia založenia kláštora mal podobu pomerne rozmernej trojlodňovej stavby s tromi polkruhovo ukončenými apsidami na východnej strane a dvojicou veží na západnej strane. Pôdorys tohto kostola poznáme iba z archeologických vykopávok, ktoré sa tu uskutočnili v 80. rokoch 19. storočia počas obnovy stojaceho gotického kostola. Ten bol postavený na mieste románskeho predchodcu v 14. storočia. Dodnes si zachoval pomerne ucelenú vrcholne gotickú podobu, a to i napriek mladším úpravám, z ktorých posledná zásadnejšia sa uskutočnila v neogotickom duchu po požiari v roku 1881.

Kontakt

Mgr. Martin Guzi

hovorca, Slovenská pošta, a.s. e: komunikacne@slposta.sk w: www.posta.sk

Architektúra cennej pamiatky

Gotický kostol do istej miery opakuje pôdorys pôvodného chrámu – aj on je trojloďovou stavbou s tromi východnými sanktuáriami a dvomi západnými vežami. V nadzemnej štruktúre je usporiadaný ako trojloďová hala, to znamená, že všetky jeho lode majú rovnakú výšku. Na západnej strane dopĺňa jeho dispozíciu empora. Prvky architektonického tvaroslovía – polygonálne formy sanktuárií, krížové rebrové klenby, medzilodové piliere, prípory na obvodových stenách, kameňosochárska výzdoba – čerpajú z repertoáru vrcholnej gotiky stredoeurópskeho priestoru.

Do kostola vedie bohato zdobený hlavný portál osadený v stredovej osi západného priečelia. Sochárska výzdoba portálu sa nezachovala v úplnosti. Sochy Krista a evanjelistov pod baldachýnmi pochádzajú z 19. storočia. Pôvodné sú však reliéfy, ktoré zobrazujú hlavy prorokov na horizontálnom preklade alebo symboly štyroch evanjelistov na sedlových konzolách nadpražia. Okrem samotného kostola patrí k najcennejším stredovekým častiam kláštora napríklad kaplnka nad sakristiou, ktorá sa stala miestom úschovy vzácnej relikvie Kristovej krvi (tú daroval kláštoru kráľ Matej Korvín v roku 1483). Kláštorný život zanikol v Hronskom Beňadiku v 16. storočia. Následne bol areál prestavaný na protitureckú pevnosť.

Kontakt

Mgr. Martin Guzi

hovorca, Slovenská pošta, a.s. **e:** komunikacne@slposta.sk **w:** www.posta.sk